

Nr 941

Av herr **Carlsson, Eric**, i anledning av *Kungl Maj:ts skrivelse nr 78, med överlämnande av redogörelse från Nordiska rådets svenska delegation.*

Frågan om det samiska folkets framtid utgör otvivelaktigt en angelägenhet, som dagens läge bör uppmärksammas. Samerna har som folk icke något nationellt hemland i ordets egentliga betydelse. De är spridda över stora områden i Finland, Norge och Sverige. Det är därför naturligt och nödvändigt att lösa viktiga och centrala spörsmål beträffande samerna genom ett samarbete mellan berörda länders regeringar. Så har även i viss mån skett genom det Nordiska samarbetsorganet för same-spörsmål och renskötsel, som är samordnande för det allmännas insatser över landgränserna.

Nordiska rådet har vid sin session innevarande år uppmärksammat sameproblemen och i en rekommendation till regeringarna i Finland, Norge och Sverige nr 33/1968 hemställt, att regeringarna måtte dels vidtaga åtgärder för inrättande av ett nordiskt sameinstitut, dels utreda frågan om institutets verksamhet och placering. För arbetet med denna rekommendation har Norge utsetts att vara koordinerande land. Med hänsyn till frågans aktualitet bör man emellertid även från svensk sida ägna saken uppmärksamhet snarast.

Av det material, som införskaffats av Nordiska rådet, kan utläsas en positiv inställning till frågan om skapande av ett nordiskt sameinstitut. En koncentration av tillgängliga personella och materiella resurser i länderna torde vara förutsättning för att nå bästa lösningar av samefrågorna, då de nationella resurserna tagna var och en för sig icke torde effektivt kunna förslå till en lösning av sameproblemen. Gemensamma nordiska initiativ torde vara behövliga för bevarande av den samiska kulturen.

Uppgifterna för ett nordiskt sameinstitut är många. Den ekologiska aspekten, en sammanfattande aspekt på samernas kultur, samernas näringar, deras förhållanden och problem torde lämpligen kunna utgöra huvudtemat för institutets verksamhet. Förändringar i samernas kultur och näringsfång samt de ekonomiska förutsättningarna är andra uppgifter för institutet liksom forskning kring samiska språk. Institutet skulle även utgöra centrum för aktiviteter gällande utbildning och fortbildning.

Inom nordisk sameforskning har hittills saknats samordning och gemensam planering. En sådan bör kunna komma till stånd inom ett nordiskt sameinstitut, som även bör kunna medverka till upplysningsverk-

samhet bland samerna i ekonomiska, administrativa och sociala ämnen.

I sitt svar å Kungl. Maj:ts skrivelse nr 78 bör enligt min mening riksdagen understryka angelägenheten av att Kungl. Maj:t ville medverka till att Nordiska rådets rekommendation om inrättande av ett nordiskt sameinstitut snarast realiseras. En närmare utredning om arbetsformerna för ett institut måste i första hand komma till stånd. Ett närmare klarläggande av frågan om ett nordiskt sameinstitut i förhållande till redan existerande och planerade nationella aktiviteter inom samisk forskning och universitetsundervisning är även erforderlig ävensom av frågan om institutets placeringsort.

Under åberopande av det ovan anförda hemställes,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t ville understryka angelägenheten av att planerna på inrättandet av ett nordiskt sameinstitut på allt sätt stödjdes.

Stockholm den 30 april 1968

Eric Carlsson (cp)
